

[Kristen Amby.]

hvor ingen kan sætte en anden ud, fordi han har nogle Meninger, der ikke passer andre —, er den Form for Kirke, som jeg ønsker bibeholdt længst muligt for det danske Folk. De Steder, hvor man har Frikirke, som i Amerika, har man ingen gode Erfaringer. Og de Steder, hvor man i moderne Tid har forsøgt at skabe Frikirke, at løse Forholdet til Staten helt — det vil i Virkeligheden sige: løsne Kirkens Liv helt helt fra Folkets Liv, for det er jo tit det, der bliver Resultatet —, der har man ikke særlig gode Resultater at opvise. Det viser Begivenhederne baade det ene og det andet Sted.

Men naar Spørgsmaalet nu er saa vanskeligt at ordne efter en rent logisk Linie — og det er det —, saa maa man, naar man nu staar over for Vedtagelsen af en ny Grundlov, der ogsaa skal have en Paragraf angaaende dette, spørge sig selv: Hvad skal man saa tilstræbe? Her har man — hvad jeg synes historisk er rigtigt — bibeholdt den gamle Paragraf om, at Kirkens Forfatning ordnes ved Lov. Jeg læser det altsaa saaledes, at Bestemmelser angaaende Kirken gives ved Lov; det synes jeg er rigtigt. Jeg personlig — det ønsker jeg at sige, og det er min Ret som Præst i den danske Folkekirke at sige det — vilde nødtigt have den Tilstand, at vidtrækkende Bestemmelser vedrørende hele Kirkens Liv skulde kunne vedtages med Lovskraft af en Forsamling, der havde partikulært Præg, selv om det var et Flertal.

Men naar man altsaa stiller sig det Spørgsmaal — og det maa man —, hvad man da skal gøre med Hensyn til denne Paragraf, saa synes jeg, at det bedste, man kan gøre, og det falder i Traad med Traditionen i Danmark, er at kodificere i Grundloven, hvad der er blevet Praksis og Skik.

Jeg hørte nok, at det ærede Medlem Hr. Krag raillerede over den Bedrift, mit Partis Leder, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, havde udført, og sagde, at det jo var ingenting værd, for det betød i Virkeligheden ikke andet, end at nu skulde der staa i Grundloven, hvad der var blevet Skik. Skulde det da ikke have nogen Betydning, hvis man vel at mærke holder af den danske Folkekirke, som den historisk har udviklet sig, og som den er i Dag, at man siger: Nuvel, nu er vi blevet saa modne alle sammen — og det kan kun glæde mig, at det store Parti til venstre her i Salen, er med i dette Arbejde —, at vi grundlovsfæster det, der er historisk Skik i Danmark: at Forhold vedrørende

Kirkens egentlige indre Liv, Ritus, Lære o. s. v., er noget, som vi vil være varsomme over for her i Tinget, det skal forelægges, ikke just til Afgørelse, men i hvert Fald til Debat og Undersøgelse hos Rigets Biskopper?

Dette er af meget større Rækkevidde, end det ærede Medlem Hr. Krag synes at forstaa. For det første grundlovsfæstes en given Praksis, hvad der i sig selv er af Betydning; og dernæst — og det er det, der er det egentlig betydningsfulde — fastslaaes det ogsaa grundlovmæssigt, at den danske Folkekirke i Fremtiden skal være, hvad den hidtil har været, baade i de katolske Dage og siden Reformationens Dage: en Biskopkirke. Vi ved, at der har været stærke Kræfter i Gang dels for at afskaffe Bispestillingen og dels for at gøre den til noget kun administrativt. Udtrykket: Biskoppen er jo ikke andet end en Slags Kontorchef for Ministeren, er blevet brugt. Her siges det nu grundlovmæssigt, at Biskoppen til lige er en kirkelig Tilsynsmand. Skulde det ikke have en virkelig afgørende Betydning for Bedømmelsen af dette Spørgsmaal? Jeg mener: Jo!

Det er dernæst blevet sagt, at andre Partiers Formulering — man har henvist til Bondepartiets, og man har i visse Henseender ogsaa henvist til Venstres — var meget bedre; det er ogsaa sagt fra vor Side. Man har særlig sagt, at Bondepartiets Formulering af denne Paragraf var meget bedre. Ja, det giver jeg ikke saa meget for — selv om den var bedre, hvad jeg nu ikke indrømmer —, for det er i og for sig meget let at sætte sig ned i sit eget Hjørne af Salen og sige: Nu skriver jeg Paragraffen saadan, og saa stiller jeg dette Ændringsforslag, som ganske vist ikke bliver vedtaget! Og saa skælder man de andre ud, der har arbejdet med Spørgsmaalet fra første Færd, fordi de ikke har taget just det Standpunkt, man selv har indtaget. Lad os sige, at vi havde gjort dette, havde sat Sagen paa Spidsen og sagt som de nævnte Partier: Vi vil have det og det. Saa havde vi maaske slet ikke faaet noget — jeg ved det naturligvis ikke, men det ser saadan ud. Den Maade at bedømme politiske Handlinger paa giver jeg intet for.

Det, der for mig, er afgørende her, er, at man har holdt paa status quo — og det har man. Kirken er en historisk tilbleven Faktor. Dens Forhold kan ikke ordnes paa logisk Vis, heller ikke dens Forhold til Staten. Det er da vigtigt, at man i Grundloven fastslaar: Vi vil bevare denne Kirke og den Praksis, der er; den skal være grund-